

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS AZARTINIŲ LOŠIMŲ ĮSTATYMO NR. IX-325
10 STRAIPSNIO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-3481, LIETUVOS RESPUBLIKOS
AZARTINIŲ LOŠIMŲ ĮSTATYMO NR. IX-325 7³, 10 IR 20 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO
ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-3521, LIETUVOS RESPUBLIKOS AZARTINIŲ
LOŠIMŲ ĮSTATYMO NR. IX-325 10, 10¹ 16¹, 19, 20, 20¹ IR 20⁴ STRAIPSNIŲ
PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-3528, LIETUVOS RESPUBLIKOS
LOTERIJŲ IR LOŠIMŲ MOKESČIO ĮSTATYMO NR. IX-326 4 STRAIPSNIO
PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-3529**

2024 m. d. Nr.
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo statuto 138 straipsnio 3 dalimi ir atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos Seimo valdybos 2024 m. kovo 20 d. sprendimo Nr. SV-S-1329 „Dėl įstatymų projektų išvadų“ 1.9, 1.11, 1.12 ir 1.13 papunkčius, Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

1. Iš esmės pritarti Lietuvos Respublikos azartinių lošimų įstatymo Nr. IX-325 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIVP-3481 (toliau – Projektas Nr. XIVP-3481), tačiau, siekiant užtikrinti tinkamą siūlomų nuostatų įgyvendinimą praktikoje ir įvertinus siūlomo nustatyti teisinio reguliavimo galimą poveikį susijusiems verslams, siūlyti Lietuvos Respublikos Seimui tobulinti Projekto Nr. XIVP-3481 teisinio reguliavimo priemones pagal šias pastabas ir pasiūlymus:

1.1. atsižvelgiant į tai, kad lažybų azartiškumas mažesnis, t. y. laiko tarpas tarp atlikto statymo ir rezultato yra ilgesnis nei kitų lošimų metu, įvertinti galimybę leisti skelbti lažybų reklamą ir informaciją apie lažybas organizuojančios bendrovės sporto renginių, sporto organizacijų ir sportininkų rėmimą, kiek tai neprieštarauja Lietuvos Respublikos azartinių lošimų įstatymo 10 straipsnio 9, 9¹ ir 9² dalyse nustatytiems reikalavimams. Tačiau:

1.1.1. riboti televizijoje, radijuje ir internete transliuojamos lažybų reklamos dažnį ir trukmę (intarpus), nustatant, kokios viso reklaminiams intarpams skirto laiko dalies ši reklama neturėtų viršyti;

1.1.2. nustatyti, kad interneto svetainėse lažybas organizuojančių bendrovių reklama negali būti pateikiama iškylančių langų pavidalu (reklama, kuri uždengia visą ar dalį svetainės turinio, langai, kurie neleidžia pasiekti puslapio turinio pirmiau neatsakius į juose esančią užklausą ir pan.), ir riboti statinei lažybų reklamai su nuoroda į lažybas organizuojančių bendrovių interneto svetainės skiriamą reklaminių plotą;

1.1.3. nustatyti, kad skelbiant lažybų reklamą negali būti jokių informacijos, technologinių ar asociatyvių (vizualių) sąsajų su lažybas organizuojančios bendrovės organizuojamais kitų rūšių lošimais, prekių ženklu, interneto svetaine ir pan.;

1.1.4. siekiant mažinti įsitraukimą į lažybas, taip pat didesnės atskirties tarp lažybų ir lošimų lošimo automatais, nustatyti draudimą lažybose naudoti lažybų įrenginius ir siūlyti lažintis dėl realiuoju laiku specialiai kuriamų įvykių, skirtų lažyboms;

1.2. tikslinti Projekto Nr. XIVP-3481 1 straipsniu keičiamo Azartinių lošimų įstatymo 10 straipsnio 9 dalies 1 punktą, detalizuojant, koks atstumas nuo įėjimo į lošimų organizavimo vietą būtų laikomas esančiu prie pat įėjimo į lošimų organizavimo vietą, arba tokios vertinamojo pobūdžio formuluotės atsisakyti;

1.3. papildyti Projektą Nr. XIVP-3481 straipsniu, kuriuo būtų keičiama Azartinių lošimų įstatymo 10 straipsnio 19 dalis – papildoma nuostata dėl informacijos, kuri nelaikoma įtikinėjimo veiksmais ar skatinamosiomis priemonėmis ir kuri gali būti skelbiama lošimų organizavimo vietoje ir (ar) nuotolinius lošimus organizuojančios bendrovės interneto svetainėje, sąrašo sudarymo ir ją išdėstyti taip:

„19. Lietuvos Respublikoje draudžiama skatinti dalyvauti lošimuose – bet kuria forma ir bet kokiomis priemonėmis skleisti informaciją ar atlikti įtikinėjimo veiksmus, skatinančius dalyvauti lošimuose ar nuotoliniuose lošimuose. Skatinimu dalyvauti lošimuose nėra laikoma:

1) reklamos, atitinkančios šio straipsnio 9, 9¹ ir 9² dalyse nustatytus reikalavimus, skelbimas;

2) lošimų organizavimo reglamento, organizuojamų nuotolinių lošimų pasiūlos be papildomos rašytinės, vaizdinės ar garsinės informacijos skelbimas, šio straipsnio 20 dalyje, šio įstatymo 20¹ straipsnio 3 dalyje, 20³ straipsnio 2, 4, 5 dalyse, 20⁶ straipsnyje nurodytos informacijos skelbimas, kai ši informacija pateikiama interneto svetainėse, kuriose organizuojami nuotoliniai lošimai;

3) lošimų organizavimo reglamento, šio įstatymo 19 straipsnio 2 dalyje nurodytos informacijos skelbimas ir organizuojamų lažybų pasiūlos be papildomos rašytinės, vaizdinės ar garsinės informacijos skelbimas lošimų organizavimo vietose.“;

1.4. pateikti Projekto Nr. XIVP-3481 1 straipsniu keičiamo Azartinių lošimų įstatymo 10 straipsnio 9 dalies 3 punkte vartojamo termino „lošimų verslo specialistai (profesionalai)“ paaiškinimą, kad būtų suprantama, kokiems asmenims skirtuose leidiniuose skelbiama informacija apie lošimus nebus laikoma reklama;

1.5. papildyti Projektą Nr. XIVP-3481 baigiamosiomis nuostatomis, kad iki įstatymo įsigaliojimo dienos lošimų organizatorių ir kitų asmenų sudarytos viešų renginių, veiklų, fizinių ir (ar) juridinių asmenų rėmimo sutartys, įsigaliojus šiam įstatymui, gali būti vykdomos ta apimtimi, kiek tai neprieštarauja šio įstatymo nuostatomis;

1.6. tikslinti Projekto Nr. XIVP-3481 2 straipsnį, atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 20 straipsnio 4 dalies nuostatas, kuriose numatoma, kad teisės aktai, keičiantys ar nustatantys naują ūkio subjektų veiklos ar jos priežiūros teisinį reguliavimą, paprastai turėtų įsigalioti gegužės 1 d. arba lapkričio 1 d., tačiau visais atvejais ne anksčiau kaip po trijų mėnesių nuo jų oficialaus paskelbimo dienos;

1.7. draudimas reklamuoti lošimus, kaip ir Azartinių lošimų įstatymo 10 straipsnio 19 dalyje nustatytas draudimas skatinti dalyvauti lošimuose, yra informacinės visuomenės

paslaugų laisvės ribojimas, todėl, atsižvelgiant į tai, kad 2015 m. rugsėjo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva ([ES\) 2015/1535](#), kuria nustatoma informacijos apie techninius reglamentus ir informacinės visuomenės paslaugų taisyklės teikimo tvarka, taikytina ir informacinės visuomenės paslaugoms, Projektas Nr. XIVP-3481 turėtų būti notifikuotas Europos Komisijai pagal Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklės, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimu Nr. 617 „Dėl Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklių patvirtinimo“. Notifikuojant Projektą Nr. XIVP-3481, atkreipti dėmesį į lošimų reklamos ir skatinimo dalyvauti lošimuose daromą žalą visuomenės sveikatai, ypač pažeidžiamiausioms visuomenės grupėms – nepilnamečiams ir nuo lošimų priklausomiems asmenims.

2. Iš esmės pritarti Lietuvos Respublikos azartinių lošimų įstatymo Nr. IX-325 7³, 10 ir 20 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3521 (toliau – Projektas Nr. XIVP-3521) siekiui – stiprinti probleminio lošimo prevenciją skleidžiant socialinę reklamą, tačiau pasiūlyti Seimui Projekto Nr. XIVP-3521 nesvarstyti, nes:

2.1. Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2024 m. gegužės 29 d. nutarimu Nr. 398 „Dėl Lietuvos Respublikos azartinių lošimų įstatymo Nr. IX-325 1, 2, 7³, 10, 10¹, 16, 20, 20³, 21, 22, 23, 26, 28, 29¹, 29² straipsnių ir trečiojo skirsnio pavadinimo pakeitimo, Įstatymo papildymo 2¹, 10⁴, 15¹ straipsniais ir 20⁴, 20⁶ straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projekto pateikimo Lietuvos Respublikos Seimui“ šiai Seimo sesijai pateikė Lietuvos Respublikos azartinių lošimų įstatymo Nr. IX-325 1, 2, 7³, 10, 10¹, 16, 20, 20³, 21, 22, 23, 26, 28, 29¹, 29² straipsnių ir trečiojo skirsnio pavadinimo pakeitimo, Įstatymo papildymo 2¹, 10⁴, 15¹ straipsniais ir 20⁴, 20⁶ straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projektą Nr. XIVP-3843 (toliau – Projektas Nr. XIVP-3843), kuriame siūlomos kompleksinės, platesnės apimties probleminio lošimo prevencijos priemonės, be kita ko, pareiga lošimų organizatoriui savo veikloje taikyti lošėjų apsaugos priemonės, apimančias lošėjų elgesio stebėseną, nesaikingo lošimo atpažinimą, probleminių lošėjų identifikavimą, o taikant probleminio lošimo rizikos vertinimą nustatčius, kad lošėjo lošimas balansuoja ties probleminio lošimo riba, taikyti intervenciją lošėjo atžvilgiu – informuoti lošėją apie jo probleminį lošimą, būdus ir galimybes gauti pagalbą dėl probleminio lošimo, apriboti savo lošimą, pateikiant prašymą neleisti lošti, ir stabdyti lošėjo lošimą 48 valandoms, t. y. neįleisti lošėjo į lošimų organizatoriui priklausančias lošimų organizavimo vietas, o nuotolinio lošimo atveju – neleisti prisijungti prie lošėjo lošimų sąskaitos;

2.2. Projektu Nr. XIVP-3843 siūloma nustatyti pareigą lošimus organizuojančiai bendrovei Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos nustatyta tvarka pranešti jai apie įmokėtas sumas ir išmokėtus laimėjimus, jeigu įmokėtos sumos ir išmokėti laimėjimai viršija Lietuvos Respublikos pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo 9 straipsnio 9 dalyje nustatytą dydį, t. y. 1 000 eurų;

2.3. pagal Azartinių lošimų įstatymo 2 straipsnio 22 dalį, „patologinis potraukis lošti“ yra asmens psichikos sutrikimas, kurį gali patvirtinti tik asmens sveikatos priežiūros įstaigos specialistai, todėl lošimų organizatorius negali būti įpareigotas spręsti, ar asmuo turi tokį potraukį, ar ne, ir stabdyti asmens lošimo;

2.4. pagal Lietuvos Respublikos sveikatos sistemos įstatymo 38¹ straipsnį, visuomenės sveikatos išsaugojimo ir stiprinimo veiklos, įskaitant socialinės reklamos sklaidą, remiamos Valstybinio visuomenės sveikatos stiprinimo fondo lėšomis, kurias sudaro, be kita ko, dalis įplaukų, gautų iš loterijų ir lošimų mokesčio. Intensyvesnė socialinės reklamos sklaida galėtų būti pasiekama ne įpareigojant lošimų organizatorius tokią reklamą skleisti, o surenkant daugiau lošimų mokesčio ir dalį jo iš valstybės biudžeto skiriant socialinei reklamai.

3. Iš esmės pritarti Lietuvos Respublikos azartinių lošimų įstatymo Nr. IX-325 10, 10¹, 16¹, 19, 20, 20¹ ir 20⁴ straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3528 (toliau – Projektas Nr. XIVP-3528) siekiui – sumažinti lošimuose dalyvaujančių asmenų priklausomybės formavimosi riziką ir iš to kylančias neigiamas pasekmes asmens, šeimos ir visuomenės gerovei, tačiau pasiūlyti Seimui Projekto Nr. XIVP-3528 nesvarstyti, nes:

3.1. Seime svarstomas Seimo narių pateiktas Lietuvos Respublikos azartinių lošimų įstatymo Nr. IX-325 10, 10¹ ir 20¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-3393, kuriuo siūlomas vienodas visų lošimų dalyvių minimalus amžius būtų 21 metai;

3.2. Vyriausybė šiai Seimo sesijai pateikė Projektą Nr. XIVP-3843, kuriuo nustatomas aiškus atsakingo lošimo įgyvendinimo ir kontrolės mechanizmas:

3.2.1. pareiga nuotolinius lošimus organizuojančiai bendrovei įdiegti nuotolinių lošimų platformą, kuri užtikrins centralizuotą visų lošėjų, dalyvaujančių šio lošimo organizatoriaus vykdomame nuotoliniame lošime, tapatybės nustatymą ir registravimą, lošėjų veiksmų lošiant, įskaitant lošime praleistą laiką, taip pat lošimų organizatoriaus veiksmų, įgyvendinant atsakingo lošimo užtikrinimo kontrolės sistemos reikalavimus, registravimą;

3.2.2. stebėsena, kaip lošimų organizatorius įgyvendina atsakingo lošimo priemones, kurią vykdys Lošimų priežiūros tarnyba prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos;

3.2.3. savikontrolės (apsiribojimo) modelio, kuris naudojamas tarptautinėje lošimų praktikoje, taikymas.

4. Iš esmės pritarti Lietuvos Respublikos loterijų ir lošimų mokesčio įstatymo Nr. IX-326 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3529 (toliau – Projektas Nr. XIVP-3529) siekiui – didinti loterijų ir lošimų mokesčius, sudarant galimybę į biudžetą surinktas lėšas nukreipti į socialinių reklamų finansavimą ir kitas prevencines priemones, tačiau nepritarti siūlomoms teisinio reguliavimo priemonėms dėl šių priežasčių:

4.1. siūlomos teisinio reguliavimo priemonės neatitinka Teisėkūros pagrindų įstatymo 3 straipsnyje įtvirtintų proporcingumo principo, reiškiančio, kad pasirinktos teisinio reguliavimo priemonės turi sudaryti kuo mažesnę administracinę ir kitokią naštą, nevaržyti teisinių santykių subjektų daugiau, negu to reikia teisinio reguliavimo tikslams pasiekti, ir sistemiškumo principo, reiškiančio, kad teisės normos turi derėti tarpusavyje. Nors Projektu Nr. XIVP-3529 siekiama sudaryti galimybę į valstybės biudžetą surinkti daugiau lėšų, tačiau siūloma keisti mokesčio bazės, o ne mokesčio tarifo teisinį reguliavimą. Projektu Nr. XIVP-3529 siūlomos teisinio reguliavimo priemonės nesuderinamos su galiojančiu Azartinių lošimų įstatyme nustatytu teisiniu reguliavimu. Azartinių lošimų įstatymo 16 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad A kategorijos lošimo automatų laimėjimų fondą turi sudaryti ne mažiau kaip 90 procentų, o B kategorijos lošimo automatų – ne

mažiau kaip 80 procentų visų įmokų sumos. Loterijų ir lošimų mokesčio tarifas, taikomas organizuojant lošimus, yra 20 procentų. Atsižvelgiant į tai, kad Projektu Nr. XIVP-3529 siūloma keisti mokesčio bazę, ir į tai, kad 2023 metais A kategorijos lošimo automatais organizuojamų lošimų laimėjimų fondas sudarė 91 procentą visų įmokų sumos, lošimų organizatorius negalėtų vykdyti jam Azartinių lošimų įstatyme nustatytų prievolių dėl laimėjimų išmokėjimo. Toks teisinis reguliavimas, siūlant keisti mokesčio bazę, o ne didinti mokesčio tarifą, neužtikrintų didesnių pajamų surinkimo į valstybės biudžetą. Be to, Seime 2024 m. gegužės 9 d. registruotas Seimo nario pasiūlymas dėl Projekto Nr. XIVP-3529, kuriuo siūloma padidinti loterijų ir lošimų mokesčio, kurį moka lošimų organizatorius, tarifą ir kuriam Vyriausybė pritaria;

4.2. organizuojant lošimus taikoma galiojanti loterijų ir lošimų mokesčio *bazė* – suma, gauta iš lošėjų statomų sumų, atėmus lošėjams faktiškai išmokėtų laimėjimų sumą, atitinka daugelio Europos valstybių lošimų apmokestinimo praktiką. Tokią praktiką taiko Austrija, Lenkija, Graikija, Ispanija, Italija, Jungtinė Karalystė, Kroatija, Malta, Nyderlandai, Slovėnija, Suomija, Švedija, Šveicarija, Vokietija. Kitose Europos Sąjungos valstybėse taikomas mišrus apmokestinimo modelis, t. y. taikomas fiksuotas lošimo įrenginių mokestis ir mokestis, skaičiuojamas nuo sumos, gautos iš lošėjų statomų sumų, atėmus lošėjams faktiškai išmokėtų laimėjimų sumą.

Ministras Pirmininkas

Finansų ministras